

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

**Α Π Ο Φ Α Σ Η
34/2025**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 1.10.2024 και ώρα 11:00 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν ο έλεγχος της αδιάλειπτης λειτουργίας του ραδιοφωνικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «ΡΑΔΙΟ ΑΘΩΣ» Νομού Χαλκιδικής, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία «ΑΕ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ATLAS TV - RADIO ATHOS».

Για τον έλεγχο της υπόθεσης σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 222/4.7.2024, ο οποίος ανατέθηκε στον ειδικό επιστήμονα-νομικό Γεώργιο Αναγνωσταρά. Ο Ειδικός Επιστήμονας κατέθεσε την με αριθμό πρωτοκόλλου 1085/ΕΣ/4.7.2024 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, παρέστη, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον ραδιοφωνικό σταθμό ως άνω εταιρείας, ο πληρεξούσιος δικηγόρος της Γεώργιος Φιλόσογλου. Ερωτηθείς από την Πρόεδρο, ο Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να του παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 22.10.2024, ώρα 14.00, και η

συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο ραδιοφωνικός σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία του ΕΣΡ το με αριθμό πρωτοκόλλου 5681/22.10.2024 υπόμνημα.

Την 25.2.2025 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και στη συνέχεια αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως. Ο έλεγχος αυτός λαμβάνει και την μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης αδείας.
2. Κατά το άρθρο 53 παρ. 1 του Ν. 2778/1999: *«Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί, που λειτουργούσαν την 1η Νοεμβρίου 1999, θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούντες μέχρι την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης η οποία προβλέπεται στο άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 2328/ 1995, για την προκήρυξη συγκεκριμένων θέσεων αδειών λειτουργίας τοπικών ραδιοφωνικών σταθμών».* Επίσης, κατά το άρθρο 40 παρ. 1 του Ν. 4779/2021: *«Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί, που περιλαμβάνονται στο οικείο Μητρώο του Ε.Σ.Ρ., εποπτευόμενοι ως νομίμως λειτουργούντες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, συνεχίζουν να εκπέμπουν νόμιμα, έως ότου ολοκληρωθεί η διαδικασία χορήγησης ραδιοφωνικών αδειών...».*
3. Κατά το άρθρο 11 παρ. 4 του Ν. 3592/2007: *«Οι φορείς άδειας τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών πρέπει να διασφαλίζουν την αδιάλειπτη λειτουργία τους...».*

4. Τέλος, κατά το άρθρο 20 παρ. 1 και το άρθρο 21 παρ. 1 περ. γ του Ν. 4070/2012 (με το οποίο ενσωματώθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο σχετικές Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης): *«Το φάσμα ραδιοσυχνοτήτων αποτελεί σπάνιο πόρο, η διαχείριση του οποίου συνιστά κυριαρχικό δικαίωμα του Κράτους, καθώς και δημόσιο αγαθό με σημαντική κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική αξία». «Η χρήση ραδιοσυχνοτήτων επιτρέπεται στο πλαίσιο των Γενικών Αδειών. Δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνότητας χορηγούνται όπου κρίνεται αναγκαίο ώστε... να διαφυλάσσεται η αποτελεσματική χρήση του φάσματος... ».*

Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών, μεταξύ τους και προς τη γενική αρχή της λογικής συνοχής και ενότητας της έννομης τάξης, συνάγονται τα ακόλουθα:

(α) Ότι μεταξύ του Κράτους και του προσώπου, που χρησιμοποιούσε μια ραδιοφωνική συχνότητα δημιουργείται μια ιδιόρρυθμη (*sui generis*) δημοσίου δικαίου έννομη σχέση (προσομοιάζουσα με εκείνη της κατοχής και χρήσης δημοσίου κτήματος), με την οποία παρέχεται στον χρήστη η δυνατότητα πραγματοποίησης ραδιοφωνικών εκπομπών κατά τον μεταγενέστερο της 1.11.1999 χρόνο.

(β) Ότι εξαιτίας του όλως εξαιρετικού χαρακτήρος της ρύθμισης - αφού δι' αυτής επιδιώκεται η έννομη τακτοποίηση έκνομης δραστηριότητας - και της ως εκ τούτου ανάγκης οι σχετικές διατάξεις να ερμηνεύονται στενώς, παρέχεται στον δικαιούχο η δυνατότητα χρήσης της συγκεκριμένης και μόνο συχνότητας και όχι οποιασδήποτε άλλης ή του ραδιοφωνικού φάσματος γενικώς.

(γ) Ότι για όσο χρονικό διάστημα ο σταθμός εκπέμπει ραδιοφωνικό πρόγραμμα είτε εντελώς αυθαίρετα, είτε επειδή «θεωρείται νομίμως λειτουργών», οφείλει - για την ταυτότητα του νομικού λόγου, και δη κατά μείζονα λόγο - να πληροί τις προϋποθέσεις και να τηρεί τις υποχρεώσεις που εκ της νομοθεσίας προβλέπονται για νομίμως αδειοδοτημένους ραδιοφωνικούς σταθμούς, αφού, υπό την αντίθετη εκδοχή, θα προέκυπτε το προφανές άτοπο να αποδίδεται στην βούληση του Νομοθέτη η πρόθεση να υπαγάγει τους νομοταγείς πολίτες, δηλαδή τους κατόχους νόμιμης άδειας σε δυσμενέστερη θέση έναντι των αδικοπραγούντων, δηλαδή των αυθαίρετων χρηστών του φάσματος (πρβλ. σχετικώς Ολ. ΣτΕ 3578/2010 και ΑΠ 1701/2014).

(δ) Ότι ένας τέτοιος όρος ύπαρξης της έννομης σχέσης και μια αντίστοιχη υποχρέωση του χρήστη μιας ραδιοφωνικής συχνότητας είναι η διαρκής και αδιάλειπτη λειτουργία του σταθμού, η διακοπή της λειτουργίας του οποίου επιφέρει αυτοδίκαιη κατάργηση της όλης έννομης σχέσης μεταξύ του δικαιούχου και του Κράτους (το οποίο μάλιστα,

με βάση και τους διεθνείς κανόνες, δεν έχει δικαίωμα αποθεματοποίησης του ραδιοφωνικού ή του τηλεοπτικού φάσματος).

II. Πραγματικό Μέρος

Από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου προέκυψαν τα ακόλουθα.

Ο ραδιοφωνικός σταθμός είναι κάτοχος της με αριθμό 11079/Ε1/4335/21.7.1999 βεβαίωσης νομίμου λειτουργίας, η οποία του χορηγήθηκε από το πρώην Υπουργείο Τύπου σε εφαρμογή του άρθρου 53 του Ν. 2778/1999. Συνεχίζει επομένως να καλύπτεται καταρχήν από το μεταβατικό καθεστώς της νομίμου λειτουργίας βάσει των όσων προβλέπονται σήμερα στο άρθρο 40 παρ. 1 του Ν. 4779/2021.

Προκύπτει ωστόσο από τα με αριθμό πρωτοκόλλου: 4054/28.6.2024, 396/23.1.2024 και 4066/27.6.2023 έγγραφα της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων η μη εκπομπή του ραδιοφωνικού σταθμού «ΡΑΔΙΟ ΑΘΩΣ» Νομού Χαλκιδικής και στους πέντε ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο από τις 11.5.2022 έως τις 6.6.2024 (και συγκεκριμένα κατά τις ημερομηνίες: 11.5.2022, 14.12.2022, 30.10.2023, 16.1.2024, 6.6.2024). Εξάλλου, προκύπτει από τα με αριθμό πρωτοκόλλου 4641/1.9.2021 και 203/16.1.2022 έγγραφα της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων ότι κατά τις μετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τις 22.6.2021 και 05.11.2021 βρέθηκε να εκπέμπει από τη συχνότητα του σταθμού έτερη ραδιοφωνική επιχείρηση με την ονομασία FLY.

III. Υπαγωγή

Κατά τα αναφερόμενα στο νομικό μέρος της παρούσας και όπως έχει ήδη κριθεί και με την ΣτΕ 442/2024 απόφαση (σκ. 9), στην περίπτωση που ένας νομίμως λειτουργών ραδιοφωνικός σταθμός σταματήσει την εκπομπή προγράμματος, η ανάκληση της βεβαίωσης νομίμου λειτουργίας του στη συχνότητα από την οποία εξέπεμπε και η συνεπεία αυτού διαγραφή του από τον πίνακα νομίμως λειτουργούντων ραδιοφωνικών σταθμών αποτελεί το μόνο πρόσφορο μέσο για την αποκατάσταση της νομιμότητας, ήτοι της επιστροφής της ραδιοφωνικής συχνότητας στο Κράτος, το

οποίο μπορεί να προβεί κατόπιν των παγίων ρυθμίσεων σε νόμιμη παραχώρηση της χρήσης της. Δεν αποτελεί εξάλλου κύρωση η υπό τις ανωτέρω συνθήκες ανάκληση της βεβαίωσης νομίμου λειτουργίας ενός ραδιοφωνικού σταθμού, αλλά επίρρωση του γεγονότος ότι έχει σταματήσει να υφίσταται πλέον ένας από τους όρους βάσει των οποίων είχε υπαχθεί ο σταθμός αυτός στο προσωρινό καθεστώς νομιμότητας των ραδιοφωνικών επιχειρήσεων (ΣτΕ 3223/2015).

Στην υπό κρίση περίπτωση, ο ελεγχόμενος ραδιοφωνικός σταθμός έχει βρεθεί να μην εκπέμπει πρόγραμμα και στους επτά συνολικώς τεχνικούς ελέγχους που έχουν πραγματοποιηθεί από τις 22.6.2021 έως τις 6.6.2024, ήτοι για μία περίπου τριετία. Δεν πρόκειται εξάλλου για μεμονωμένες μετρήσεις που θα μπορούσαν να απαιτήσουν τη συνεκτίμηση και περαιτέρω στοιχείων περί της μη λειτουργίας του ραδιοφωνικού σταθμού (πρβλ. ΣτΕ 442/2024).

Ισχυρίζεται η ιδιοκτήτρια εταιρεία του ραδιοφωνικού σταθμού ότι ο σταθμός της λειτουργούσε και ότι είχε συνεχή ηλεκτροδότηση και κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος από τη θέση «ΒΑΒΔΟΣ» όπου βρίσκεται το κέντρο εκπομπής του. Ωστόσο, οι λογαριασμοί ηλεκτρικού ρεύματος που έχουν προσκομιστεί προς απόδειξη αυτού του ισχυρισμού αφορούν μόνο την περίοδο κατανάλωσης από τις 15.12.2020 έως τις 1.2.2022 και από αυτούς ακόμα προκύπτει σαφώς μηδενική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από τις 1.9.2021 έως τις 1.2.2022. Συγκεκριμένα, έχει προσκομιστεί λογαριασμός ηλεκτρικής ενέργειας στον οποίον αναγράφεται η ένδειξη «Τελικός» που αφορά την περίοδο από τις 16.11.2021 έως τις 1.2.2022 και εμφανίζει μηδενική κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος. Έχει επίσης προσκομιστεί λογαριασμός ηλεκτρικής ενέργειας στον οποίον αναγράφεται η ένδειξη «Εκτακτος» που αφορά την περίοδο από τις 1.9.2021 έως τις 17.1.2022 και εμφανίζει ομοίως μηδενική κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος. Επομένως, επιβεβαιώνεται πλήρως και από τους λογαριασμούς αυτούς ότι ο ραδιοφωνικός σταθμός είχε παύσει να λειτουργεί και συνεπώς να εκπέμπει πρόγραμμα ήδη από το έτος 2021.

Δεν αποδεικνύουν εξάλλου τη λειτουργία του ραδιοφωνικού σταθμού κατά την κρίσιμη περίοδο οι προσκομισθέντες λογαριασμοί κινητής τηλεφωνίας, καθώς αυτοί αφορούν τους μήνες από τον Μάρτιο έως τον Μάιο του 2024. Οι λογαριασμοί αυτοί

έχουν εξάλλου εκδοθεί στο όνομα της ιδιοκτήτριας εταιρείας του ραδιοφωνικού σταθμού και θα μπορούσαν σε κάθε περίπτωση να αφορούν έξοδα επικοινωνίας για τον τηλεοπτικό σταθμό «ATLAS TV» τον οποίον επίσης έχει στην ιδιοκτησία της.

Δεν αποδεικνύεται ομοίως η αδιάλειπτη λειτουργία του ραδιοφωνικού σταθμού κατά την κρίσιμη περίοδο από τα όσα ισχυρίζεται η ιδιοκτήτρια εταιρεία του περί ύπαρξης υποτιθέμενων τεχνικών βλαβών. Δεν προσκομίζονται παραστατικά επισκευής των πομπών και των κεραιοσυστημάτων του σταθμού, ώστε να αποδεικνύεται η ύπαρξη της φερόμενης βλάβης καθώς επίσης ο χρόνος κατά τον οποίον αυτή συνέβη και ο χρόνος που χρειάστηκε για την επισκευή της. Για τις περισσότερες εξάλλου περιπτώσεις, οι εκπρόσωποι του ραδιοφωνικού σταθμού αναφέρουν αορίστως ότι: «αδυνατούμε να ανακαλέσουμε στη μνήμη μας τι μπορεί να είχε συμβεί» και εικάζουν αναποδείκτως ότι η μη καταγραφή του ραδιοφωνικού σταθμού θα οφειλόταν σε πρόσκαιρα προβλήματα ηλεκτροδότησης και άλλα πρόσκαιρα απρόοπτα περιστατικά. Εάν όμως επρόκειτο πράγματι για τέτοια προσωρινής φύσεως προβλήματα, ο ραδιοφωνικός σταθμός θα είχε καταγραφεί σε κάποιες τουλάχιστον από τις επτά συνολικά τεχνικές μετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά την κρίσιμη περίοδο.

Δεν αποτελούν επίσης απόδειξη αδιάλειπτης λειτουργίας του ραδιοφωνικού σταθμού κατά την κρίσιμη περίοδο οι προσκομιζόμενες «βεβαιώσεις» μετάδοσης ραδιοφωνικών διαφημιστικών μηνυμάτων. Δεν προσκομίζονται νόμιμα παραστατικά που να αποδεικνύουν τη μετάδοση των μηνυμάτων αυτών. Περαιτέρω, οι σχετικές «βεβαιώσεις» έχουν προσκομιστεί χωρίς αναφορά του ονόματος και της ιδιότητας του υπογράφοντος προσώπου ώστε να προκύπτει ότι αυτό εκπροσωπούσε πράγματι τις φερόμενες ως προβληθείσες από τον ραδιοφωνικό σταθμό επιχειρήσεις και ότι νομιμοποιούταν επομένως να τις υπογράψει.

Δεν αποτελεί τέλος απόδειξη αδιάλειπτης λειτουργίας του ραδιοφωνικού σταθμού κατά την κρίσιμη περίοδο το γεγονός ότι έχουν προσκομιστεί φορολογικά στοιχεία της ιδιοκτήτριας εταιρείας του για τα έτη 2021-2023, καθώς η εταιρεία είχε κατά την περίοδο αυτή λειτουργούντα τηλεοπτικό σταθμό με την επωνυμία «ATLAS TV» και επομένως έσοδα και έξοδα από τη λειτουργία του.

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**

Διαπιστώνει ότι ο ραδιοφωνικός σταθμός με τον διακριτικό τίτλο «ΡΑΔΙΟ ΑΘΩΣ» Νομού Χαλκιδικής, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία «ΑΕ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ATLAS TV - RADIO ATHOS», έχει παύσει να λειτουργεί νομίμως.

Αποφασίζει τη διαγραφή του από τον Πίνακα Λειτουργούντων Ραδιοφωνικών Σταθμών.

Αναγνωρίζει ότι η ραδιοφωνική συχνότητα 100,4 FM, στην οποία αυτός εξέπεμπε, ανήκει (και κατά χρήση) αποκλειστικά και μόνον στο Ελληνικό Κράτος.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 25^η Φεβρουαρίου 2025 και δημοσιεύθηκε την 12^η Ιουνίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ